

Τι πραγματικά συμβαίνει με τη φαρμακευτική δαπάνη

ΑΡΘΡΟ του
**ΜΑΡΚΟΥ
ΟΛΛΑΝΔΕΖΟΥ***

Στο πλαίσιο της σκανδαλογίας των τελευταίων εβδομάδων, ακούγονται αβάσιμες και παραπλανητικές αναφορές σχετικά με την τιμολόγηση των φαρμάκων, γεγονός που αποπροσανατολίζει από τα πραγματικά αίτια της αύξησης της φαρμακευτικής δαπάνης την προηγούμενη δεκαετία. Τι ακριβώς συμβαίνει;

Η τιμολόγηση αποτελεί μια διαδικασία απόλυτα ελεγχόμενη από τις σχετικές νομοθετικές διατάξεις:

✚ Τα γενόσημα τιμολογούνται στο 65% της εκάστοτε τιμής του φαρμάκου αναφοράς, δηλαδή του πρωτότυπου φαρμάκου της ίδιας δραστικής.

✚ Όσο έχουν πατέντα, τα φάρμακα αναφοράς δεν μπορούν να έχουν γενόσημα. Η περίοδος αυτή της εμπορικής αποκλειστικότητας διαρκεί χονδρικά μία δεκαετία. Στην περίοδο αυτή, τα φάρμακα αναφοράς τιμολογούνται με τον μ.ό. των τριών χαμηλότερων τιμών της Ε.Ε. Με τις συνεχείς ανατιμολογήσεις σε όλες τις χώρες, οι τιμές κατακυλούν επει-

αντανακλά και στα γενόσημά του, που «κλειδώνουν» σε συχνά μη βιώσιμες τιμές. Έτσι, φθάσαμε σήμερα στο σημείο το 46% των συσκευασιών φαρμάκων να έχει τιμή κάτω από τον μ.ό. των τριών. Είναι παράλογο να έχουμε, π.χ., υπερτασικές θεραπείες για μηνιαία θεραπεία που κοστίζουν λιγότερο από ένα πακέτο τσιγκλες.

✚ Σήμερα, ύστερα από μία οκτάετία μνημονιακών ρυθμίσεων και δεκατρείς συνεχόμενες ανατιμολογήσεις, οι τιμές των γενοσήμων έχουν μειωθεί δραστικά, κατά 67%. Οι εξοντωτικές αυτές μειώσεις, καθώς και οι επιπρόσθετες υποχρεωτικές εκπτώσεις και επιστροφές έχουν οδηγήσει τα περισσότερα γενόσημα (που αποτελούν τη βασική παραγωγή της ελληνικής φαρμακοβιομηχανίας) στο όριο της βιωσιμότητάς τους.

✚ Μπροστά στην προφανή αυτή στρέβλωση και με ορατό τον κίνδυνο να καθούν από την αγορά καταξιωμένα οικονομικά γενόσημα φάρμακα, τα οποία συγκρατούν τη δαπάνη, και να δημιουργηθεί το απόλυτο χάος, η Πολιτεία, σε συμφωνία με τους θεσμούς, θέσπισε τη σταδιακή μείωση των τιμών των γενοσήμων κατά 10% σε κάθε εξάμηνη ανατιμολόγηση. Οι θεσμοί και η Πολιτεία αντιλαμβάνονται, έστω και αργά, ότι μια ενδεχόμενη απόσυρση γενοσήμων θα οδηγήσει στην υποκατάστασή τους από ακριβά φάρμακα και σε αύξηση της δαπάνης.

✚ Η επίπτωση της ρύθμισης αυτής στη δαπάνη είναι μηδενική: Ηδη από το 2012 λειτουργούμε σε πλαίσιο κλειστών προϋπολογισμών, όπου οποιαδήποτε υπέρβαση του στόχου της δαπάνης επιστρέφεται από τη βιομηχανία στον ΕΟΠΥΥ. Προσφάτως το μέτρο εφαρμόστηκε και στα νοσοκομεία. Αξίζει να σημειωθεί ότι μόνο το 2017 η βιομηχανία επιστρέφει περίπου 1,2 δισ. ευρώ σε υποχρεωτικές εκπτώσεις και επιστροφές.

✚ Όσοι ασχολούνται σοβαρά με τη φαρμακευτική πολιτική γνωρίζουν ότι τα ελληνικά γενόσημα, εκτός από εξοικονομήσεις, δημιουργούν και σημαντικές προστιθέμενες αξίες στην εθνική οικονομία σε όρους απασχόλησης επενδύσεων, εξαγωγών, έρευνας και ανάπτυξης. Συνεπώς, οποιαδήποτε αναφορά στις δήθεν υψηλές τιμές των γενοσήμων σήμερα στρέφεται όχι μόνο κατά της εγχώριας παραγωγής φαρμάκων, όχι μόνο κατά του στόχου της συγκράτησης της δαπάνης, αλλά και κατά της τόσο αναγκαίας ανάπτυξης της οικονομίας.

✚ Δυστυχώς, η διάχυτη σκανδαλογία των τελευταίων ημερών συνιστά πρόσφορο έδαφος για πυροτεχνήματα που εντυπωσιάζουν. Θα ήταν τραγικό να αφήσουμε ανενόχλητο τον λαϊκισμό και τα κάθε είδους συμφέροντα να υποθηκεύσουν το μέλλον ενός σημαντικού αναπτυξιακού κλάδου, όπως αυτού της ελληνικής παραγωγικής φαρμακοβιομηχανίας, και να καθούν χιλιάδες θέσεις εργασίας χωρίς κανένα όφελος για τον ασθενή, το σύστημα Υγείας και την εθνική οικονομία.

*Επιστημονικού διευθυντή της Πανελληνίας Ενωσης Φαρμακοβιομηχανίας

Οι τιμές των γενοσήμων έχουν μειωθεί δραστικά κατά 67%. Οι εξοντωτικές αυτές μειώσεις έχουν οδηγήσει τα περισσότερα γενόσημα στο όριο της βιωσιμότητάς τους

δη η τιμή σε μια χώρα επηρεάζει τις τιμές στις άλλες (σχεδόν όλες οι χώρες της Ε.Ε. χρησιμοποιούν τιμές άλλων χωρών, ακριβώς για να μειώσουν όσο το δυνατόν γρηγορότερα το κόστος της περίθαλψης). Αυτό τελικά οδηγεί σε ένα καθοδικό σπείραλ μειώσεων.

✚ Η μεγάλη αλλαγή έρχεται όταν το φάρμακο αναφοράς χάσει την πατέντα του. Τότε συμβαίνουν δύο πράγματα: (α) Οι τιμές τους μειώνονται περαιτέρω δραστικά και (β) κυκλοφορούν γενόσημα που στην Ελλάδα τιμολογούνται στο 65% της νέας αυτής μειωμένης τιμής. Εάν, λοιπόν, ένα φάρμακο αναφοράς κόστιζε 10 ευρώ προτού χάσει την πατέντα, θα κοστίζει πλέον 5 ευρώ και το γενόσημο θα κοστίζει 3,25 ευρώ.

✚ Οι τιμές αυτές επιβαρύνονται περαιτέρω με υποχρεωτικές εκπτώσεις και επιστροφές που στην Ελλάδα το 2017 έφθασαν στο -εξωφρενικό για τα διεθνή δεδομένα- 30%. Έτσι, πολλά φάρμακα δεν είναι βιώσιμα κοστολογικά, ιδιαίτερα τα παλαιά φάρμακα αναφοράς που έχουν υποστεί δεκάδες ανατιμολογήσεις και τα γενόσημά τους.

✚ Κατά την ανατιμολόγηση απαγορεύονται οι αυξήσεις. Αυτό από μόνο του δημιουργεί τεράστιες στρεβλώσεις: Ακόμα και αν αυξηθεί ο μ.ό. των τριών, το φάρμακο αναφοράς παραμένει στην προηγούμενη χαμηλότερη τιμή του. Αυτό